

[Bertel Dahlgaard.]

valgte de at optage kortfristede lån, og det viste sig at være en god disposition for dem, for der gik ikke så forfærdelig lang tid, før vi fik den nedadgående rentes tid, hvor de pågældende så kunne gå over i det lange lånemarked.

Der foreligger, såvidt jeg ved, en redegørelse eller opgørelse i indenrigs- og boligministeriet, der viser, hvilke fordele der var forbundet med denne transaktion fra de pågældende lånsøgers side, og hvis der skal nedsættes et udvalg om lovforslaget, kunne det måske være rigtigt, at udvalget fik denne redegørelse at se. Men fra 1941 indtil nu har lånefondsloven jo ikke haft nogen betydning, og det er ganske ligetil, at adgangen til at optage disse kortfristede lån ingen interesse har i tider med lav rente og høje kurser. Det er først, når det går den modsatte vej, som det gør nu, med høj rente og lave kurser, hvor låntagerne igen står overfor gennem optagelse af langfristede lån at skulle binde sig til en høj rente gennem lange tider, at problemet genopstår. Nu er det jo klart, at forudsætningen for at tage denne långivning i brug i praksis selvfølgelig er, at der er en vis betydelig spændvidde mellem renten af kortfristede og langfristede lån. Man må erkende, at spændvidden mellem renten på kort- og langfristede lån i dag er meget lille, og det er derfor indlysende, at man, selvom dette forslag bliver gennemført, ikke må regne med, at loven får væsentlig praktisk betydning, så længe spændvidden er så ringe.

Jeg vil alligevel takke den højtærede indenrigsminister for, at han har fremsat lovforslaget, fordi jeg derigennem må se, at det er ministerens mening at gøre en — hvad skal jeg kalde det — beredskabslovgivning parat til at træde i virksomhed i samme øjeblik, de faktiske forhold gør det muligt. Når man gennemfører dette lovforslag, hvorved der også gives adgang til at yde forhåndslån på tilsvarende måde, som det gælder for kreditforeninger og hypotekforeninger, sker der med andre ord det, at fonden gøres rede til at kunne optage sin virksomhed på det tidspunkt, forholdene på rentemarkedet, kapitalmarkedet giver den fornødne baggrund derfor.

Jeg havde i og for sig ikke tænkt mig, at det skulle være nødvendigt, at lovforslaget gik i udvalg, men når det ærede medlem hr. Ingvar Dahl ønsker det, er det jo rimeligt. Jeg vil dog hertil gerne bemærke — og denne bemærkning gælder også de udtalelser, som det ærede medlem hr. Lorentzen fremsatte —, at for såvidt man reg-

ner med i udvalget at skulle optage en større drøftelse af, hvilken sikkerhed der kan skaffes for, at de, der optager lån i lånefond, når de tre år er gået, med fordel kan gå over i det lange lånemarked — tror jeg, det er ganske hensigtsløst. Det var det, der gennem lange tider skabte animositet her i rigsdagen mod gennemførelsen af lovgivningen i sin tid. Imidlertid, en sådan sikkerhed kan ikke gives, det er ganske udelukket. Det, der sker ved loven om lånefond for kortfristede prioritetslån, er, at der gives de pågældende låntagere et tilbud. Det ærede medlem hr. Lorentzen brugte det udtryk, at staten skulle ikke blande sig i det, men jeg må sige til det ærede medlem, at staten *har* blandet sig i det, simpelthen derigennem at staten har indskudt en grundfond. Men altså, en sikkerhed kan ikke gives her, den pågældende låntager må løbe den risiko, som er forbundet dermed.

I denne forbindelse vil jeg bemærke, at man ikke kan stille det således op, at risikoen består i, at låntageren, når de tre år er gået, simpelthen sidder og er lukket ude fra at kunne få lån. Efter de tre års forløb kan der jo blive tale om eventuelt at give et nyt kortfristet lån, indtil det lange lånemarked vender sig igen. Når man i sin tid i det hele taget gik til denne lovgivning, byggede man — udfra de betragtninger, jeg repræsenterede — på en vis erfaring. Ser man på rente- og kursforhold gennem en menneskealder, opdager man, at det går nu engang i bølger. Tidsrum, hvor krige og den slags helt forrykker alle forhold, ser jeg bort fra, men også udenfor disse perioder ser man, at rytmen i det økonomiske liv fører med sig, at rente- og kursforhold går i en bølgebevægelse, og der er derfor stor sandsynlighed for, at i tider med meget høj rente for langfristede obligationer er det en rigtig disposition af de pågældende at gå ind i det kortfristede lånemarked, for derefter med fordel at glide over i det lange lånemarked, når renteforholdene ændrer sig.

Jeg skal anbefale lovforslaget til gennemførelse.

Niels Pedersen: Da det foreliggende lovforslag vil lette vanskeligheder for byggeriet og være med til at billiggøre det, vil vi fra retsforbundets side ikke modsætte os dets gennemførelse. Jeg havde ligesom det ærede medlem hr. Lorentzen og det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ikke regnet med, at forslaget skulle behandles i udvalg, men hvis det bliver tilfældet, vil vi også